

COMMUNICATIE EN OVERDRACHT (2)

db

In de vorige column heb ik wat meer verteld over overdracht en tegen-overdracht en de gevolgen die deze begrippen hebben voor het voeren van een effectieve communicatie.

Vaak blijft de column nog enige tijd in mijn hoofd zitten.

Zo ook deze keer. Ik vroeg mij hardop af of er nu ook lezers zouden zijn die het verhaal herkennen, de oefening hebben gedaan en eens kijken naar gesprekken met patiënten die een bepaalde reactie opwekten. Die reacties kunnen positief of negatief zijn. Het is echter zo, dat negatieve gevoelens over een bepaald gesprek ons langer bijblijven dan positieve. Het valt ons pas op als we een onplezierig gesprek met iemand hebben gevoerd en we vinden het heel gewoon dat we ons bij bepaalde mensen nu eenmaal prettiger voelen en makkelijker met ze omgaan dan met andere.

Al filosoferend was ik op weg naar een bijeenkomst waar ik bijscholing zou krijgen. Het was een bijeenkomst met docenten die allemaal lesgeven voor een landelijke opleider. Voorafgaand zouden we samen wat eten en daarna aan de slag gaan. Nu ken ik niet al mijn collega's, dus toen ik binnenkwam, heb ik iedereen een hand gegeven en een plekje gezocht. Tijdens het handen schudden was ik mij bewust van een aantal uiterlijke kenmerken van een bepaalde collega. Op dat moment was ik mij daar niet van bewust. Dat kwam pas veel later.

Zoals dat gaat, ging het gesprek al gauw over politiek. Het was een geanimeerd gesprek met vier collega's en ging met name over lange en korte termijnvisie. In het gesprek viel het me wel op dat ik weinig tot geen contact had met mijn meepratende buurman. Ik vond hem niet zo sympathiek. Mijn overburen hadden hier totaal geen last van en babbelden rustig door. En toen kwam het moment waarop mijn

buurman vroeg of de anderen even stil wilden zijn en wendde hij zich tot mij. Hij wilde van mij wel eens weten wie ik dan in de politiek zag als een persoon met visie. De toonzetting en zijn houding zorgden ervoor dat ik compleet in de weerstand schoot. Het enige wat ik uit kon brengen was: "Waarom?". Het antwoord was precies zoals ik al verwachtte, namelijk: "Omdat ik dat vraag".

Ik heb even rustig voor mij uit zitten kijken en bedacht dat ik dit later maar eens nader moest onderzoeken, maar dat ik nu maar weer mee moest doen met het gesprek. Dat was inmiddels na de korte stilte en mijn gestaar overgenomen door mijn collega aan de overzijde. Die liet alle ruimte om weer aan te haken en alsof er niets gebeurd was, ging het gesprek verder.

Eerlijkheid gebiedt me wel te zeggen dat mijn buurman zich vrij snel na het incident excuseerde en ergens anders ging staan praten. Ook daarna, toen wij

→ Door: Fabia Hooykaas

naar het leslokaal gingen, is hij aan de andere kant van de zaal gaan zitten. Toeval of niet, maar ik kwam in de zaal terecht naast de collega die het gesprek had overgenomen. Die boog zich naar mij toe en vroeg wat er toch gebeurd was tijdens dat gesprek. Hij zei zeer treffend: "Je schoot totaal in de weerstand". Ik vertelde hem dat de toonzetting en de wijze waarop de vraag was gesteld bij mij helemaal verkeerd was gevallen.

Later in de auto op de terugweg naar huis had ik alle tijd om nog eens op een rij te zetten wat er gebeurd was. Ik realiseerde mij dat ik mijn "Jeroen" was tegengekomen. Dat was al begonnen bij het handen schudden, toen ik wat uiterlijke kenmerken registreerde. Toen daarna zijn opmerkingen precies pasten in mijn verwachtingspatroon, had de beste man geen schijn van kans meer. Hij was door mij al veroordeeld en afgeserveerd. Na enige zelfreflectie wist ik precies waar deze overdracht vandaan kwam en wie in dit geval mijn "Jeroen" was.

Mocht u ook een verhaal hebben over uw ervaringen met een patiënt dat past in deze context, dan willen wij dat graag van u horen.